

STANISLAVOVSKÁ KNIŽNICA č. 2.

Mládež a Život.

1. s.

ČI ÍŠŤ ZA KŇAZA?

REV. WILLIAM DOYLE S. J.

Z anglického preložil :

VIKTOR ŠICHTA S. J.

Druhé vydanie.

J. A. S.

**STANISLAVOV
Ružomberok.**

Jaká je táto knižočka ?

Zlatá je ona svojim obsahom. Zaslúži miesto v každej katolíckej rodine. Dávame ju do rúk menovite katolíckym našim študentom.

† JAN,
biskup spišský.

S povolením rehoľnej a bisk. vrchnosti.

KNIŽNICA STANISLAVOVSKÁ

č. 1. Sedmibolestná. 2. P. Doyle S. J. — Šlichta S. J.
Či ísť za kňaza? 3., 4., 5. P. Jurek S. J. Svetonáhľady
vo svetle ekzercícií.

Tlačil „LEV“ kníhtlač. a nakl. spol. úč. sp. v Ružomberku.
1928.

HLAVA PRVÁ.

„Z ÚST DIETOK.“

„Ale, mama, či je Ježiško naozaj za týmito zlatými dvierkami? Či nevychodí On nikdy od-tiaľto? Nezunuje sa mu tam? Či nie je On hlad-ný, alebo ospalý, a ako sa On tam má?“

Dve veľké oči, plné zvedavosti, pozerajú na tvár matkinu trochu bojazlivo, či je to pravda, že Ježiško býva v bohostánku?

„Mama, a ako Mu je tam?“

Matka natešená sa usmieva. Vidí, že jej slo-vá nie nadarmo padajú do srdiečka 5-ročného sy-náčka. Vezme ho na ruky a vysvetľuje mu tajom-stvo prev. Sviatosti Oltárnej a omše svätej.

Dieťa napnuto počúva, kým mu matka rozprá-va o tých, ktorých Boh povolal za kňazov a dal im moc svolať veľkého Pána Boha s neba dolu na zem medzi nás. Rozpráva mu, čo môže kňaz: smýva hriechy s duše, vlieva pokoj do srdc, pre-mieňa chlieb a víno na živé Telo Kristovo a roz-dáva Ho druhým za pokrm.

„Všetko to môže svätý kňaz. On kladie Ježiš-ka do bohostánku, aby si mohol k Nemu ísť a prosiť Ho, kedy chceš. On sa zavše teší, keď ho navštíviš. Nikdy sa neodtiahne od teba. A keď Ho budeš prosiť, Jožko, raz i teba urobí kňazom a budeš Ho môcť držať v posvätených rukách.“

Neskoro večer ide matka kolo káplnky zámku. Dvere sú na polo otvorené. Pozre dnu a zbadá synáčka na stupni oltára. Svetlo večnej lampky osvetľuje mu hlavičku. Badať mu na tváričke napnutosť. Naraz vystre buclaté rúčky oproti bohostánku a šepce:

„Ježišku, tu si? Mama to hovorí; ale, Ježišku, či je to ozaj pravda?“

Matke sa až dych zatajuje, keď vidí, že jej Jožko chytí stoličku a vyškrabe sa na nej na samý oltár.

„Doista zaspal“, šepoce. „Zobudím Ho.“ Puk, puk, puk na dvierka bohostánku. Dieťa prestane, a počúva, či azda nepočuje odpoveď.

Puk, puk — „Ježišku“, volá s plačom, „tak ma bolí, že si usnul. Chcel som Ťa prosiť, aby si ma urobil svätým kňazom. Ja by som tak rád byť kňazom, aby som Ťa mohol brať do rúk a bozkať Ti tváričku kedy len chcem. Dobrú noc, Ježišku! Keď sa ráno zobudíš znovu prídem k Tebe, leba ja by som, ó, tak rád raz svätým kňazom sa stať.“

Jožko mal pravdu. *Najkrajšia túžba, čo môže naplniť srdce chlapcovo, je túžba stať sa dobrým, svätým kňazom.*

SVATÉ TELO KŇAZOVO.

V bohostánku bývajú posvätené nádoby, potrebné pri službách Božích. Veľkou starostlivosťou chránia ich, lebo boly pomazané svätými o-

lejami. Nesmú sa upotrebiť na svetské ciele — predrahá krv a telo Kristovo, ktoré sa ich dotýkajú, dávajú im čosi zo svojej svätosti.

- Telo kňazovo je tiež nádobou svätosti, odlúčenou pre služby Božie. Požehnaly ho ruky biskupove, posvätila krizma. Pre sľub čistoty nesmie sa oddať láske svetskej, ani zemským pôžitkom. Toto slabé, ale sväté telo berie sám Pán Bôh do ochrany a pohrozí tým, čo by ho chceli zneuctiť: „*Netýkaj sa pomazaného Pánovho, lebo ja som ho odlúčil od druhých, aby bol mojím.*“

„Ty si“, hovorí sv. Pavel, „svätý veľkňaz, nevinný, nepoškvrnený, oddelený od hriešnikov a vznešenejší od nebies.“

POMAZANÉ RUKY.

Je to najkrajšia chvíľa pri posviacke, keď mladý kňaz kľací na stupňoch oltára a dáva si ruky pomazať. Biskup v podobe kríža mažúc ich krizmou modlí sa: „Ráč, ó, Pane, posvätiť tieto ruky, aby bolo požehnané, čo požehnajú, a posvätené, čo posvätia, skrze Krista Pána nášeho. Amen.“

Novovysvätený leží na zemi. Posvätené ruky, s ktorých kvapká ešte olej, má zavinuté do bielej šatky. Je to znak čistoty a moci sviazať a rozviazať. Ozajstné stigmy (rany) svätých neboly hlbšie vryté, jak hlboko cíti on slová na rukách: „Svätý a posvätený Pánu.“

Odteraz v nich bude spočívať čisté Telo Spasiteľovo; budú držať a lámať Chlieb života hlad-

ným dušiam. Tie sväté ruky budú žehnať nevinných a rozhrešovať hriešnikov, budú krstiť dieťky, spájať sväté sväzky manželské a mazať telo umierajúcich. Inokedy zas budú sklúčené pri modlitbe, alebo vystreté pri oltári a budú orodovať za duše; ich tajná sila bude lámať reťaze hriechov, vrhať do pekla duchov tmy, a chrániť hriešny svet od hnevu urazeného Boha.

Sväté sú ruky každého kňaza. Nimi nielen žehná, rozhrešuje a posilňuje, ale i dotýka sa a drží v nich živé Telo Pánovo.

MILOSRDNÉ NOHY.

„Aké pekné sú na vrchoch nohy, čo prinášajú dobré zvesti a ohlasujú pokoj“, hovorí prorok. Nohy posla lásky sú zavše hotové ponáhľať sa k posteli hriešnika umierajúceho a niest mu nádeje, potechy, odpustenia a smierenia.

Ráno idú k oltáru Pánovmu slúžiť sv. omšu; od oltára obrátia sa k stoličnici milosrdenstva, k spovednici; deň a noc behajú po uliciach v meste, po dolinách a vrškoch, či v lete, či v zime, lebo duše volajú o pomoc. Často ustanú, ako nohy Učiteľove, od chodenia za hriešnikmi, hľadajúc ztratenú ovcečku Domu Izraelovho; ich príchod znamená spásu a záchranu od ohňa večného.

Takými myšlienkami v srdci padávala na nohy sv. Katarina sienská a bozkávala šlapaje svätých nôh kňazských, ktoré prešli v posolstve popoja a milosrdenstva.

PERNY, ČO PRINÁŠAJÚ POKOJ.

Sväté sú i perny kňazské, ktoré vyslovujú slová, aké iný človek nemôže povedať. Sedem ráz denne so Žalmistom chvália Boha. Nad sklonenou hlavou kajúceho hriešnika šepocú slová smierenia: „Id' v pokoji, odpustené sú ti hriechy.“ Umierajúci čuje ich, ako mu odporúčajú dušu do rúk Stvoriteľa, čuje ich ubezpečovať, že sú mu všetky hriechy smyté a žeby mal silnú nádej: „Daj sa na cestu, kresťanská duša, a nech ťa Pán Ježiš stretne s úsmevom a dobrotivou tvárou.“ To je modlitba, ktorú Boh vďačne vyslyší, lebo On má rád kňazov, ktorých si vyvolil.

Za rána tie sväté perny láskou a úctou snesú nám na oltár Pána všetkých tvorov.

Keď vyrieknu slová: „*Toto je moje telo — toto je moja krv*“, chlieb a víno sú premenené na živé Telo Pánovo, a ony sú zbarvené obživujúcim prúdom, ktorý sa valí z otvorených Rán na Kalvárii, predrahou krvou Kristovou.

Ozaj sväté perny, ktorých povolanie je posväcovať, odpúšťať a potešovať; ktoré podivnou mocou s hora obsiahnutou rozkazujú Pánovi, prinášajú na zem viac svetla a nebo bližším nám robia.

SVATÉ OČI A UŠI.

Sväté oči, ktoré sú zavreté zemským veciam, lebo tak často pozerajú na uchvacujúcu krásu premenenej Hostie; oči, čo sa stretávajú s čistou tvárou skrytého Boha každý deň počas sv. omše.

Sväté uši, dôverní priatelia nepočetných duší, ktorým sverujú tajnosti, akých nik iný nemôže počuť, do ktorých sa lejú hriechy, trápenia, biedy ľudského srdca, a takto obľahčia trochu ťarchu zemskeho putovania.

OZNAČENÁ DUŠA.

„Ty si kňazom na veky“, hovorí biskup vyvolenému Pánovmu pri posviacke, „aby si prinášal dary a obety za hriechy.“ A keď mu položí ruky na hlavu, Duch Svätý označí dušu kňazovu „znakom“ čiže „karakterom“.

Židovskí kňazi v starom Zákone vždy nosili na čele striebornú tabličku, na ktorej boli napísané slová: „Sanctum Domino — Sväté Pánovi“. Sluhovia Cirkvi do duše majú vrytý znak posviacky, ktorý nemožno viac vymazať. V očiach Božích a nebeského dvoru nie je viac človekom, hriešnym synom Adama, ale „alter Christus“, druhým Kristom.

„Ak by som sa naraz stretol s anjelom a s kňazom“, povedal sv. František z Assisi, „napred by som pozdravil kňaza, až potom anjela“.

„Ty si kňazom na veky“, je mu vpísané do duše. Na veky kňazom Najvyššieho s mocou Všemohúceho.

Či žije na zemi sväto, alebo nie, či obsiahne slávu nebeskú, alebo bude horieť v pekle, na veky je „označený a pečatený“ ako drahý poklad Boží, ktorého sa zemskej ruky neslobodno dotknúť.

Veru, Jožko mal pravdu: „Ježiško, ja by som rád byť svätým kňazom“, lebo niet krajšieho, cti-hodnejšieho života od života tých, čo sú povolání slúžiť okolo oltára a spasiť duše.

HLAVA DRUHÁ.

HODNOSŤ KŇAZSKÁ.

VYVOLENÝ BOŽÍ.

Prenesme sa v mysli do časov Kristových, keď drahý Spasiteľ medzi ľuďmi žil.

Tma prikryla celý kraj plášťom. Všetko, čo žije, odpočíva a spí, len na samotnom vršku vidno kohosi kľačať. Božský Spasiteľ je to. Sklonil hlavu, vystrel ruky a modlí sa „modlitbu Pánovu“, aby Otec nebeský požehnal dielo, čo začína.

„A keď nastal deň, zavolať svojich učeníkov, a vyvolil z nich dvanástich, ktorých i apoštolmi pomenoval.“ Doista láskavo pozeral Kristus Pán na túto skupinu, lebo to sú Jeho budúci kňazi, prví sluhovia nového zákona, ktorý On s neba prišiel založiť. To boli len chudobní, suroví rybári, ale silní pre Božské poverenie „kázať a krstiť.“ Každý z nich bude ohlasovať meno Učiteľovo až do konca sveta. Týmto chce dať Pán moc, ktorej

nemajú ani anjeli, moc „*sviazať a rozviazať*“, a premieňať chlieb a víno na Jeho Telo a Krv.

„*Nie vy ste mňa vyvolili*“, povedal, keď videl hlbokú poníženosť svojich nasledovačov, „*nie vy ste mňa vyvolili, ale ja som vyvolil vás*“ na hodnosť posiaľ neznámu. „*Už vás nenazývam sluhami, ale nazval som vás priateľmi, lebo oznámil som vám všetko, čo som len počul od svojho Otca.*“

„*Vy ste soľ zeme*“, aby ste vôňou svätosti dodali chuti ľudskému životu: „*vy ste svetlo sveta*“, aby ste ku Mne priviedli každú blúdiacu dušu.

Pri hlbokom povedomí vlastnej veľkej nehodnosti, chýb a nedokonalostí, či menších či väčších, nemôže zabudnúť kňaz na hodnosť povolania, že je *vyvolený Boží*.

„Ja — veľký Boh — som vyvolil vás“, znie mu v ušiach.

„Ja som vyvolil vás“ robí ho vítaným hosťom v každom dome, dáva mu čestné miesto, kde sa len zjaví. Hoc nemyslí na milosti, ktoré obsiahol, tí, čo sa s ním stretávajú, pozdravom úctivým upomínajú ho, že oni v kňazovi nie hriešneho človeka vidia, ale milého priateľa Kristovho, vyvoleného pre sväté veci.

Tours-ský sv. Martin bol raz na obede u cisára Maximusa spolu s inými hodnosťármi dvora. Cisár naplní pohár vínom, podá ho svätému, aby ho dal najpoprednejšiemu hosťovi v celej sieni. Sv. Martin vstal, prejde popri kniežatoch a šľachticoch, postaví pohár pred dvorného kňaza a zvolá: „Kto je viac hodný tej cti, ako kňaz Kristov?“

„Nikto nemá väčšej úlohy“, píše Carlyle, „od kňaza! Či nie je svrchovaná česť venovať sa jej a v nej sa vyčerpať?“

KŇAZ A OBETA.

Boh zavše žiadal, aby Ho ctili obetou. Kain a Abel obetovali Mu prvotiny svojho stáda a úrody. Noe z povďačnosti, že sa zachránil, vystavil Pánu oltár, s ktorého denne dvíhala sa dobrá vôňa obety pred trón Boží s pokolenia na pokolenie. Naostatok príchodom Kristovým splnilo sa proroctvo Malachiášovo: „*Na každom mieste preukazuje sa Môjmu menu čistá obeta*“ — obeta kříža opakovaná vo sv. omši.

To je veľká úloha kňazova: „*Lebo každý z ľudu vybraný veľkňaz za ľudí býva postavený*“, píše apoštol, „*aby prednášal dary a obety za hriechy*“.

Obeta je slávnostný, verejný výkon úcty, preukázaný v mene a za blahobyť ľudu, je výkon služby Božej, ktorý nesmie hockto odbavovať, iba kto je vyvolený, povolaný a splnomocnený na to; preto bez kňaza niet obety.

„Pristúpim k oltáru Božiemu“, hovorí kňaz, keď začína omšu, k oltáru obetnému ako prostredník medzi Stvoriteľom a tvormi. Hriechy sveta neprestajne vyvolávajú hnev nebies, ale kňaz, ktorého si Boh vyvolil, „aby stál medzi Ním a zlým ľudom“, má moc odvrátiť hnevlivú ruku Božskej Spravodlivosti a prepáčiť, odpustiť hriešnikom.

Keď Židia na púšti putovali, vzbúra povstala proti Mojžišovi a Áronovi, ktorí utiekli do stánku úmluvy, aby si zachránili život. „*A Pán riekol Mojžišovi: Vyjdite zmedzi toho ľudu, predsa ho zničím.*“ Mojžiš rád mal svoj ľud, hoci bol hlavatý a odbojný; v tú chvíľu rozpamätal sa na moc veľkňaza a na úctu, ktorú Boh vše preukazuje Svoju pomazanému.

„*Vezmi kadidelnicu*“, povedal Áronovi, „*naber s oltára ohňa, polož naň kadidla a bež chytro k ľudu, aby si sa modlil zaň, lebo hnev Pánov už vypukol a trest zúri.*“ (Štrnásťtisíc sedemsto ľudí zomrelo.) „*Áron tak učinil, bežal medzi ľud, v ktorom oheň už pustošil, zapálil kadidlo, stojac medzi mŕtvymi a živými, modlil sa za ľud a rana prestala.*“

Teraz každý deň ráno iní Áronovia stoja pri tisíc a tisíc oltároch, modlia sa so „svätými a nepoškvrnenými rukami“, a prednášajú obeť smierenia. Ako dávno, i teraz odvracajú spravodlivý trest, a „*Boh neurobí zlé veci, ktoré povedal, že spraví*“ — z lásky k obetujúcim kňazom.

POSOL KRISTOV.

„Ktorýsi chýrečný irský sudca, ktorý každý deň skôr, ako by bol išiel do úradu, slyšal sv. omšu vo svojej káplne preukazoval svojmu kaplánovi veľkú úctu. Sám mu lial na ruky vodu, podával ručník; pomáhal mu sv. rúcho obliecť, mini-

štroval pri sv. omši, a pred inými tiež sa usiloval vyzdvihnúť jeho hodnosť.

„Keď ja som na úradnej ceste“, povedal raz, „povedomý som si toho zavše, že predstavujem jeho veličenstvo, kráľa. Preto i vyžadujem všetku úctu, ktorá mi patrí. Kňaz je poslom Krista, kráľa kráľov, a preto patrí mu viac úcty, akej mu dať môžeme.“

Posol Kristov! Ozaj slávny názov! *Posol*, ktorého posielal Kráľ neba a zeme ku každému človekovi s „pokojom a záľubou“; *osloboditeľ*, ktorý má moc roztrhať reťaze pekelné a vyslobodiť duše z okôv hriešnych; *potešiteľ*, ktorý prináša balzamu potechy raneným srdciam a prinavrátí ztratenú radosť opusteným; *predstaviteľ* samého P. Boha, ktorý ustavične napravuje Jeho dielo: „*Daná mi je všetka moc na nebi i na zemi, idte teda, učte všetky národy... zachovávať všetko, čokoľvek som vám prikázal. A hľa, ja som s vami po všetky dni, až do skončenia sveta.*“

Ký div, keď ktorýsi svätý, ktorému Boh dal vidieť anjela strážcu v telesnej podobe, v deň posviacky zbadal anjela za sebou ísť, kým dovtedy pred ním chodieval. Nebeský dvor videl tú ohromnú premenu v jeho duši, ktorá nastala položením rúk a ktorá je skrytá ľudským očiam.

„Ja môžem rozkazovať telu ľudskému“, zvolal raz Napoleon, „ale kňazova moc je nad dušiami; aká hodnosť vyrovná sa tej hodnosti?!“

HLAVA TRETIA.

MOC KŇAZOVA.

Boh kňaza vyvolil a povolal za svojho zemského námetníka, za pastiera stáda Kristovho. Na túto vysokú úlohu vystrojený býva plnosťou milosti a moci, ktorú obsiahne pri posviacke a ktorej veľkosť sotva môže pochopiť.

DIV SV. OMŠE.

„Teraz sú niektorí kňazmi“, hovorí Tomáš Kempenský, „a Kristus obetuje sa na rozličných miestach.“ Sv. obeta nie je viac divom, lebo sa každý deň prednáša, ale keby Pán nebol povedal, kto by sa opovážil to „činiť na moju pamiatku?“

Na prípravu prvej sv. omše, obety Syna Božieho niektoré veci boli potrebné. Treba bolo sa modliť tisíce rokov za prislúbeného Spasiteľa; treba bolo zabíjať veľkonočného baránka; narodiť sa pannenskej Matke, vystrojiť Jej dušu na slávne povolanie všetkými čnosťami. Potom nasledovalo 30 rokov skrytého života, zrada, vysmievanie a bičovanie, až nevinná, krvavá obeta hotová bola na oltár kríža.

Teraz sú potrebné iba chlieb a víno, posvätený kameň, kňaz, lebo „v jeho moci je svolať svätými slovami Pána Slávy na zem, chváliť Ho perňami, držať Ho v rukách, prijať Ho do úst, a roz-

dávať Ho veriacim. Za ten čas anjeli stoja kolo neho a klaňajú sa tomu, ktorý sa obetuje.“

„Moc kňazova“, píše sv. Bernard, „prevyšuje moc P. Marie; Ona iba raz priniesla na svet Syna Božieho, kňaz môže to urobiť každý deň.“

Blíži sa chvíľa prepodstatnenia. Kňaz skloní hlavu a úctive vypovie slová: „*Toto je Moje Telo.*“ Ako blesk sostúpi Pán neba i zeme s trónu, podstata chleba zmizne a Melchisedech nového Zákona v rukách drží Stvoriteľa, Spasiteľa a Sudcu. O chvíľu zas slová: „*Toto je Moja Krv*“, „mystične usmrtia“ Baránka Božieho, lebo obeta na kalvárii a na oltári je tá istá.

„ČOKOLVEK ROZVIAŽETE NA ZEMI,
BUDE ROZVIAZANÉ AJ NA NEBI“.

Boh sa neuspokojil tým, že sa kňazovi ponížene poddal, On mu dal moc súdiť nad hriechami a oslobodiť ľudí od dlhu, čo majú u obrazenej Veľbnosti Božej.

„*Idte, ukážte sa kňazom*“, povedal Kristus Pán, „oni Ma predstavujú na zemi, majú v rukách Božskú moc. Akékoľvek sú vaše hriechy, hocijako často ste ich spáchali, keď len kňaz vám ich odpustí, i Ja odpustím. Jeho právo odpúšťať je bezpodmienečne, lebo som mu povedal: „*Čokoľvek sviažete na zemi, bude sviazané aj na nebi; a čokoľvek rozviate na zemi, bude rozviazané aj na nebi.*“

Hriešnik dúfajúc v toto prislúbenie, — lebo „*Boh je verný a neklame*“ — kľakne k nohám spo-

vedníkovým. Vie, že nehovorí obyčajnému človekovi, ale „druhému Kristovi“, a ponížene, ale verne povie mu tajnosti svojej duše. Jeho život je smutné soznanie hriechov a hanby. Láskou Božou opovrhoval, milosrdenstvo Božie zneužíval; hriechov a neprávostí nakopil, až bolo ich viac, ako piesku na brehu morskem. Svolal na seba blesk znivočenia; olúpený je o posväcujúcu milosť a o všetky zásluhy; čnosť lásky zmizla, viera a nádej sa kolíšu; Duch svätý s darmi utiekol. Pred nohami otvorila sa mu priepasť pekelná, z ktorej ho cez celú večnosť nik nevyslobodí. Čo kňazovi povedal, to sa nikto nedozvie; žiaľ a radosť naplňujú mu srdce, keď čuje: „Ja ťa rozhreším od hriechov tvojich v mene Otca, i Syna, i Ducha Svätého“, a ťarcha hriechov spadne mu s duše na vždy.

Chytro sa vráti Duch svätý do svojho zemského chrámu a vyženie mocnosti tmy; milosť a zásluhy hriechami zhubené sú obnovené; pekelná priepasť sa zavrela, a duša, ktorá bola pred chvíľkou nepriateľom P. Boha a mala na čele pečať zatratenia, znovu je dieťaťom Božím, dedičom kráľovstva nebeského.

Svätí niekedy vzkriesili mŕtve telo, hoci vedeli, že sa ono raz na prach obráti; moc kňazova je o veľa väčšia: kriesi mŕtvu dušu a dáva jej život večný.

„Otče“, zvolal akýsi dôstojník, keď sa vyspovedal, „svet nemá pochopu o tom šťastí, ktoré som našiel u vašich nôh. Boh mi dal bohatstva, slávy.

Nijakej rozkoše, ani radosti som sa nezriekal, ale to je nič oproti radosti dnešného dňa, keď som sa s P. Bohom smieril.“

KLÚČE OD KRÁĽOVSTVA NEBESKÉHO.

„Nevieš“, povedal Pilát, „že mám moc ukrižovať ťa a mám moc prepustiť ťa?“

Odpovedal Ježiš: „Nemal by si nado mnou žiadnej moci, keby ti nebolo dané s hora.“

Sluha Boží dobre vie, že jemu tiež s hora daná je moc. Tou mocou treba mu napomáhať stádo Kristovo. K nemu prinášajú novonarodeniatka pokrstiť a urobiť ich dieťkami Božími; iba on môže rozlúpať putá hriechov a vrátiť biele sviatočné rúcho milosti. Keby jeho nebolo, nemali by sme sv. omše, Kristus nesostúpil by viac s trónu slávy, a bohostánok, kde je skryté Jeho živé telo, ostal by prázdny.

Jeho úlohou je pripravovať nebeskú hostinu, lámať chlieb života a dávať anjelského pokrmu dušiam, čo túžia po láske. On môže požehnávať manželský sväzok, uzdravovať choré telo sv. pomazaním a pomáhať duši, oslobodzovať a posilňovať na ceste do raja. Má „*klúče od kráľovstva nebeského*.“ Táto moc siaha až za hrob, lebo čo on sviaže alebo rozviaže, to uznáva i večný Sudca.

Jak málo myslí svet o kňazovi! Jak málo chápe, čo všetko je mu dlžen; tresty za hriechy on odvracia, milosti on získava druhým, on pomáha

zarmúteným srdciam, on spasí duše od pekla. Ide svojou cestou, niekedy opovrhnutý a nenávidený, akoby ani nebol človekom, ale moc Božia je s ním, a milosť Božia ho obkľučuje. Láskou a úctou sprevádzajú jeho šlapaje tí, ktorí vedia, čo ďakujú poníženému kňazovi, poslovi Kristovmu na zemi.

MOC SVÄTOSTI KŇAZOVEJ.

Kňaz je vždycky prostriedkom dobra, ale keď sa ozbrojí veľkou svätosťou, nastraší peklo.

V mestečku Ars, neďaleko Lyona, žil prostý kňaz. Nemal veľkých darov, akých svet hľadá u chýrečných ľudí; tak slabo sa učil, že biskup pochyboval, či ho vysvätiť. Ale svätý farár mal divnú, tajnú moc nad ľuďmi, moc osobnej svätosti.

Ostatných 30 rokov nemenil sa jeho život. Po polnoci, po trojhodinovom spánku, šiel do spovednice, kde spovedával a potešoval tisíce a tisíce ľudí, ktorí celý rok chodievali do Arsu. Mŕtvil sa a modlil. Svojím ostrým životom a svätosťou získaval duše Bohu a obracal zatvrdlivých hriešnikov.

František Xaver bol svätý kňaz, preto za niekoľko rokov vniesol zástavu kríža do 52 krajín a pokrstil vlastnou rukou vyše milión pohanov.

Chýrečný kardinál Perrone hovorieval: „Ak by len vedy bolo treba na vyvrátenie kalvínov, to by som stačil; ale ich obrátiť, to len sv. František Sales vládze.“

Svätý kňaz uchvacuje ľudí, straší peklo a hýbe Božským Srdcom.

HLAVA ŠTVRTÁ.

ROBOTA KŇAZOVA.

SPASIŤ DUŠE.

Často počuť výraz „spasiť duše“, ale jak málo je tých ľudí, čo rozumejú tým dvom slovám! Niekomu život spasíť je skutok hrdinský, ktorý vzbudzuje obdiv u každého; spasenie duše nezbadá svet.

„HORÍ! HORÍ!“

Pred niekoľkými rokmi vybuchol oheň v akomsi irskom sklepe. O niekoľko minút celá budova stála v plameňoch. Ľudia ledva utiekli so životom. Všetci vydýchli, keď zvedeli, že každý sa zachránil. Tu naraz úžas pojal celé množstvo, keď pri jednom obloku zbadali malého chlapca. Zalamoval rukami, volal o pomoc, kým mu plameň už okolo tvári šľahal.

Smelí chlapi bežia, chceli by zachrániť dieťa, ale čože, každý vidí, že nerozum by bol vkročiť do budovy. „Schody horia“, kričia, „onedlho strecha sa zavalí — Bože pomôž chudiatku!“

O chvíľu jeden hasič sa vrúti do horiaceho domu, rovno do plameňov. Hrobové ticho nastalo; ľudia krútili hlavou, nečakali hrdinu nazpäť. Tu naraz z tisíc hrdiel vydrel sa hlas obdivu: hasič pri obloku chytil chlapca na ramená. Beží dolu a o

malú chvíľu šťastlivo je na ulici. Prehorená strecha práve vtedy padla s hrmotom.

To bol šlachetný skutok a každý obdivoval neznámeho hrdinu; ale čo on vlastne vykonal? Zachránil jednému chlapcovi život, umožnil mu žiť niekoľko rokov na tomto svete, ktorý je údolím slz. Ale duša? *Dušu spasit? Čo to znamená?* To znamená zachrániť človeka od večných múk pekelných, od ohňa večného, a dať mu miesto toho nevýslovnú blaženosť nebeskú. Aký je to rozdiel? Keď už zachrániť život, ktorý len niekoľko rokov trvá, je šlachetným skutkom, čo je vtedy spasit dušu od nekonečných múk? Akí budeme spokojní, keď na konci života budeme môcť povedať, „teraz je jedna duša v nebi, ktorá bez mojej pomoci bola by sa dostala do pekla.“ Akou potechou môže to byť pre umierajúceho, akou úfnosťou pôjde pred Sudcu, keď môže povedať, že spasil *jednu nesmrteľnú dušu*.

Kto vie, koľko duší môže spasit jeden svätý a horlivý kňaz? „Ja nemyslím, že by som prepínal, keď tvrdím, že každý kňaz môže najmenej 5.000 duší zachrániť od pekla.“ (Arcibiskup Lynch z Toronto).

Koľko ráz dá mu Boh šťastia rozhrešiť hriešnika pri smrti, ozaj vytrhnúť ho z pazúrov diablových, ale najväčšie veci sú mu skryté. Vo večnom boji za 140 tisíc ľudí, čo zomrú každý deň, obetuje najsvätejšiu krv Kristovu, lebo zná cenu obety omše svätej a i to, jak ľahko je kňazovi mi-

losť pokánia obsiahnuť od Krista Pána pre duše, za ktoré On zomrel.

ŽATVA JE VEĽKÁ.

Sv. Františka Xavera často bolo počuť vzdychať: „Duše, duše! Ó, Bože, daj mi duše!“ I teraz každodenná prosba: „Kňazov, kňazov, pošlite nám kňazov!“ lebo žatva je hojná, ale robotníkov málo. „Pošlite mi pol miliona kňazov“, písal ktorýsi misionár z Indie, „a ja im najdem dosť roboty“.

Z ostrovov Filipinských prichodí chýr: „Biskup Harty má blízko 100 farností bez kňaza, biskup Hendrick vyše 60 tiež prázdnych. Tisíce pohanov chce sa dať pokrstiť, ale niet kto by ich učil.“

„Moja farnosť“, píše Pater Fraser, „je 100 míľ dlhá a 50 široká. Je v nej 750 miest. V každom najmenej 500 duší. A nemám iba dvoch kňazov.“

Američania sa doista urazia, keď ich postavíme do jedného radu s nebeskou ríšou, ale arcibiskup oregonský Christie hovoril, že „vo Spojených Štátoch je asi 50—60 milionov ľudí bez náboženstva, ktorí by mohli byť prijatí do Cirkvi katolíckej.“

„Najviac ľudí v Anglicku“, povedal protestantský biskup rochesterský verejne, „nielen že nectí Boha a neverí v Ježiša Krista, ale vôbec nič nevie o Ňom, alebo aspoň menej, ako o Mohamedovi alebo o Confuciusovi... tisíce a tisíce Ho neznajú, iba hrešia Ho.“

Teraz žije na zemi okrem kresťanov okolo tisíc milionov pohanov. Keby sme ich postavili jedného

k druhému, tvorili by čiaru 400 tisíc míľ dlhú, ktorá by teda 17 ráz oviazala zem. Ak by kto chcel prejsť popri nich, potreboval by na to 31 a pol rokov deň a noc.

Toľko pohanov! Každý z nich je drahý Bohu, ktorého sväté meno ani nepozná!

„Čo Kristus Pán urobil a trpel“, povedal Pater Grou S. J., „to by bol vždy vykonal za jednu dušu. Cenou spásy duše je krv, smrť Kristova, najväčšia obeta, čo Kristus môže priniesť, to svedčí, že hodnosť duše prevyšuje náš rozum.“

„Keby ste videli, aká pekná je duša, tak by ste si ju obľúbili, že by ste nechceli nič robiť, ako duše prosieť od Boha.“ (Sv. Maria Magdalena de Pazzi.)

„Hľa, hovorí Pán, ja pošlem veľa rybárov... a potom pošlem veľa poľovníkov...“ Milý čitateľu, nechcel by si ty byť „rybárom, poľovníkom“ duší?

HLAVA PIATA.

ČI MÔŽEM BYŤ KŇAZOM?

ČO JE POTREBNÉ?

Jedon z najväčších skutkov Piusa X. bolo ustálenie podmienok, čo sú potrebné u budúcich kňazov.

Duchovní spisovatelia prizvukovali, že znakom Božského volania je silný cit, ktorý ťahá človeka do kňazského stavu. Mysleli, že keď toto citeľné nalichanie Ducha svätého, táto žiadosť a túžba, stať sa kňazom Najvyššieho, chybuje, povolanie nie je pravdivé a treba sa obávať klamu.

Veľká váha kládla sa na to, že povolanie je darom Božím, je vyvolením niektorých, čo treba *vnútorne* zvedieť duši, ktorú Boh povolal. Bez toho vnútorného volania bola by opovážlivosť a hlúposť túžiť po takej hodnosti dľa slov Pavlových: „*Nikto si neosobuje tej hodnosti, iba kto je povolaný od Boha, ako Aron.*“

Následok toho učenia bol, že mnohí mladíci, z ktorých mohli byť výborní kňazi, mysleli, že nemajú povolania, lebo necítili v sebe volanie na život, s ktorým sú spojené ťažké, strašné povinnosti.

R. 1909. vydal francúzsky kňaz, J. Lahitton, profesor dogmatiky knihu: *La vocation sacerdotale*. (Kňazské povolanie.) V tej knihe dokazoval, že dľa podania cirkevného povolanie kňazské nepozostáva v nijakom cite alebo náklonnosti na tento stav, ale v súčasnosti kandidátovej, a že sluhovia Cirkvi sami povolávali na kňazstvo. Dokazuje, že nikdy nebolo potrebné iné, aby koho biskup povolal, ako tie tri podmienky, ktoré sv. Tomáš a sv. Alfonz označujú: „poriadny život, zodpovedná účenosť a pravý úmysel.“ Inými slovami nebolo treba hľadať chlapcov povolaných, ale skorej *kandidátov na povolanie*, ktorí pobožnosťou a súco-

sťou ručia, že zodpovedia veľkému daru povolania, ktorý dostanú pri posviacke.

Túto otázku pretriasala komisia kardinálov, ktorých Pius X. vyznačil. Odobrila učenie Lahittovo o povolaní kňazskom. Dekret z 2. júla 1912. potvrdil tento rozsudok.

Z toho dekretu Svätej Stolicy vidno:

a) že povolanie kňazské nevyžaduje nijakej náchylnosti človeka alebo mimoriadne vnuknutia Ducha Sv.;

b) že potrebný je u kandidáta iba „pravý úmysel a súcosť, ktorá sa prejavuje v bezúhonnom živote a dostatočnom učení, a ktorá dáva dobrú nádej, že dobre bude odbavovať povinnosti kňazské“;

c) že vlastne biskup povoláva pri posviacke.

P. Vermeersch S. J., profesor v Ríme, v knihe: „De religiosis institutis et personis“, — udáva dva znaky povolania kňazského: „Jeden negatívny, keď niet nijakej prekážky (telesný nedostatok, choroba, atď.); druhý pozitívny, silné predsavzatie, s Božou pomocou slúžiť Bohu v cirkevnom stave“. „Či máš čestný úmysel a či si dosť silný a súci?“ pýta sa. Či chceš byť kňazom, nie aby si ľahko, pohodlne žil, a ľudia ťa ctili, ale aby si budoval Kráľovstvo Kristovo na zemi, lebo si presvedčený, že ako kňaz o veľa viac môžeš urobiť za zneuctenú slávu Božiu, ratujúc duše a posväcujúc seba samého? Ak áno, vtedy bez pochyby môžeš pristúpiť k oltáru Pánovmu, lebo si vyvolený „*prijat miesto toho úradu a apoštolstvo*“. Môžeš byť istý, že Pán láskou pozerá na teba a za svojho ťa prijme.

HLAVA ŠIESTA.

OSÍDLA DIABLOVÉ.

Diabol, nepriateľ ľudského pokolenia, dobre vie, že kňaz môže pokaziť námahy pekla. Preto silou-mocou usiluje sa udusiť túžbu, vytrhať zrnko povolania zo srdca, čo úfajú kedysi pristúpiť k oltáru.

ZODPOVEDNOSŤ KŇAZOVA.

Hociktorá veľká duša ztratí chuť a začne sa kolísať v rozhodnutí, keď pomyslí na strašnú zodpovednosť, ktorú berie na seba kňaz. Zná hodnosť a moc, čo dostáva človek pri posviacke, a že „*kto viac dostal, od toho i viac sa bude žiadať*.“ Vymaľuje si svätý život, čisté srdce, všakové čnosti, čo sa vyžadujú od strážcu Najvyššieho; vie, že starať sa o duše je ťarcha, a ťarchu neslobodno nerozvažite vziať na seba, a že hoci pri vysviacke povoláva sa človek, z toho predsa nenasleduje, žeby sa každému bolo treba dať vysvätiť. Judášovi „*bolo by lepšie bývalo*“, povedal Pán, „*keby sa nikdy nebol narodil*“.

To je osídlo zlého ducha. Treba mu vyhnúť veľkou dôverou v dobrote Toho, ktorý nikdy nezamešká pomáhať tým, ktorých si vyvolil. „Boh nikdy nevolá“, hovorí sv. Bernardin, „bez toho,

žeby v tú istú chvíľu nedal povolaným dostatočnej milosti dosiahnuť to, na čo sú povolaní.“

NEBEZPEČENSTVÁ.

Hoci kňazský stav je spojený s mnohými nebezpečenstvami, predsa nechýbuje mu ani veľkej pomoci. Pokúšenia, ktoré len kňaz zná, dostavia sa v chvíli, v ktorú ich najmenej očakáva. Treba mu opatrne chodiť a pozeráť na jamy pred nohami; treba sa mu pripraviť na nebezpečenstvá tela a duše, na nebezpečenstvá od nepravých bratov, a predovšetkým, pripraviť sa na závisť a nenávisť satanovu, ktorý si kňazov „vypýtal, aby ich preosieval ako pšenicu.“ Ale kňaz nezabúda, že Kristus „prosil za neho, aby neprestala jeho viera“. On mu dodáva chuti do boja, posilňuje ho milosťou. Dáva mu jej pri sv. omši, pri modlení breviara a iných svätých povinnostiach. Môže byť bezpečný a dúfať v prislúbení Majstrovom.

NESÚCOST.

Mnohých odvrátila od služby Božej myšlienka, že nie sú súci, alebo že si nenadobudnú dosť vedomostí kňazovi potrebných. Obyčajne nie tí sú najučenější, čo majú pribystrý rozum. Kto je trpezlivý a vytrvalý, ten tú istú vec o veľa lepšie spraví, ako kto ľahko a chytro robí. „Zkúsenosť učí“, píše kardinál Gibbons, „že zdravý rozum s darmi stretnutými o veľa viac osožieva Cirkvi, ako skvelé dary bez praktického smyslu. Príležitosti pre veľduchy

sú zriedkavé; kým domáci stredný rozum je potrebný v každý čas.“

Cirkev nedávno povýšila na oltár jedného sluhu, ktorý tak slabo sa učil, že predstavení mu opätovne radili opustiť seminár. Svätý farár arsský často hovoril, čo ho stoja kázne, vraj kázať je pre neho najťažšie. Predsa nikoho sa nepýtali častejšie v ťažkých pádoch, ako jeho. Jeho odpovede boli rozumné a plné nebeskej múdrosti, ktorú čerpal z modlitby.

NEDOSTATOK SVÄTOSTI.

Keď všetko zlýha, vtedy sa diabol premení na anjela svetla a robí sa nábožným. Naplní srdce mladíkovo povedomím hriechnosti a nehodnosti na vysoké povolanie. Privedie mu na pamäť chyby dávnych dní, čas, kedy podľahol pokúšeniu, a že jak slabé sú jeho čnosti a svätosť.

Tým, čo navykli hrešiť a ešte sa nevymotali z hriechu, treba privolať, čo Boh povedal Mojžišovi: „*Nepristúp blízko, lebo miesto, na ktorom stojíš, je svätá zem.*“ Narábať s Bohom čistoty nie je pre nich, aspoň dokedy nedokázali jasne, že majú čisté ruky i srdce.

Ale hriešna minulosť nie je prekážkou posviacky. Sv. Peter, sv. Augustín a mnohí iní svätí kajúcnici obrazili Boha, ktorý ich predsa povolal medzi vyvolených. Ako kardinál Manning píše: „Pán dvojakých ľudí povoláva za kňazov: nevinných a kajúcnikov. Minulosť oboch je veľmi roz-

ličná, ale koniec je ten istý. Prichodia k oltáru ďaleko jeden od druhého; ale stretnú sa v jednom srdci a v jednej mysli, zdokonalení dľa vzoru Najvyššieho Veľkňaza.“

Dlhoročné cvičenia v seminišti, modlitby a sebazaprenia zlomia silu náruživosti, očistia dušu pomaly od hriechu. Milosť posvätenia dokončí potom Bohom začatú vec a povýši slabé, nehodné stvorenie na vysokú službu.

„Nikto ťa nenúti za kňaza, ak nemáš povolania; ale ak kňazstvo je koruna, ktorú ti Boh pripravil, aká škoda, a neskoršie ako ťa to bude hrýzť, ak ňou opovrhneš!“ (Rev. Lelen.)

HLAVA SIEDMA.

SLOVO RODIČOM.

Málo rodičov použije veľkej moci svojej: vplývať na povahu a pripraviť dieťa na budúci stav. Dieťa, ktoré dostanú z rúk Božích, je hotové na dobré i zlé; možno ho privykať rovno a pekne rásť, ako stromček v hore, alebo dať sa mu skriviť.

Mnohí kňazi vďačne spomínajú, že povolanie ďakujú starostlivým rodičom, ich modlitbám, príkladu a svätému životu. Boh zaujímal čestné mie-

sto v ich dome; obrázok B. Srdca visel vždy pred ich očami, meno Ježišovo a Mariino bolo prvé, čo sa naučili vyslovovať. V kolíske čuli sväté legendy a na rukách matkiných sa modlili. Niekoľko rokov neskoršie pristúpili k oltáru slúžiť prvú sv. omšu, či azda nie za to ich povolal Boh za kňazov, že vše boli medzi neviditeľnými anjelmi?

Nebezpečenstvá mladosti sa šťastlivo pominuly, teraz kladie posvätené ruky na hlavu tým, čo ho priviedli k oltáru Pánovmu a dali ho nazpät Stvoriteľovi.

Škoda, veľa rodičov považuje povolanie za kňaza v rodine za nešťastie. Neudusuje síce rovno túžbu po svätom živote, ktorú Boh zasial do srdca dieťaťu, ale nepodporuje ju. Rozpráva dieťaťu o výhodách iných stavov, aký chýrečný advokát alebo lekár by mohol z neho byť, aký slávny vojenský karier by mohol spraviť, čo by dosiahol ako diplomat. Zabudne, čo povedal sv. Vincent a Paul: „Niet väčšej veci na zemi, ako vychovať kňaza“, niet krajšieho a čestnejšieho povolania, ako spasiť duše.

Ký div potom, keď tak málo mladíkov odúševňuje sa za službu u Kráľa kráľov, za veľkú hodnotu kňazskú.

Francúzsky kardinál, Mermillod, kedysi písal: „Kresťanské ženy! vaše materinské srdce okrem lásky Božej nech netúži po ničom inom, ako po kňazskom srdci. Proste Boha, aby vaša rodina mohla dať syna Cirkvi; proste Ho, aby vám dal obetavosti, a aby ste dali život apoštolovi. Či kľ-

zať ľuďom o Bohu, rozohnať tmu nevedomosti vo svete, slúžiť Bohu pri oltári, či to nie je veľké, velebné povolanie?“

Ktorá rodina nie je požehnaná synom, môže pomáhať získať mladíka pre vojsko Kristové. Je všeobecne známo, že vo Francúzsku to množstvo povolaní treba pripísať rozšíreniu kníh o kňazskom stave a časopisom ako „Ročníky viery“ a „Katolícke misie.“ Prostý sošit v rukách chlapcových môže byť prostriedkom, ktorý ho privedie na myšlienku povolania.

Jedna bohatá katolícka pani venovala sa vychovávať chudobných chlapcov za kňazov. Každý rok podporovala 350 študentov a za 30 rokov vychovala sto a sto kňazov, ktorí by neboli nikdy odbavovali sväté tajomstvá, keď nie jej veľkodušnosti a samoobety. Mala i odmenu: „Môj mladý Číňan v prvý rok kňazstva pokrstil 1500 pohan-ských detí. Najviac z nich pre nedbalosť rodičov zomrely po krste a prišli do neba. Pravda vytrhnúť z rúk satanových 1500 detí je len čiastka jeho apoštolskej práce.“

Darovať dieťa Bohu a Jeho veci môže byť ťažké pre niektorého otca a matku, ale nieto radosti, ktorá by sa vyrovnala radosti rodičovskej, keď vidia svojho syna, ktorý je im všetkým, pri oltári v rukách s Najsvätejším.

Len rodič môže porozumieť city v nasledujúcom liste, ktorý písala matka v deň primicie synovej:

„Chváľte so mnou Boha, ja som teraz matkou kňazovou. Keď som pred 24 rokmi dostala syna, pamätáte sa, ako som sa tešila. Pozerala som na neho v kolíske a rukami hmatala, aby som sa presvedčila, či môj sen ztelesnený ozaj je tam. Aká iná, o koľko väčšia radosť naplňuje mi srdce dnes!

Ja som teraz matkou kňazovou!

Tie ruky, ktoré som pred 24 rokmi tak nežne bozkávala, sú teraz posvätené, budú lámať chlieb života.

Ten rozum, ktorý mojou pomocou sa otváral, je teraz určený slúžiť Bohu.

Toto telo, čo som ja chovala a opatrovala i v noci, keď bolo treba, toto telo je teraz posvätené. Zoderie sa v službe obracať hriešnikov, učiť nevedomých, rozdávať Pána tým, čo po Ňom túžia.

To panenské srdce, ktoré sa len k môjmu túlilo, je teraz sväté.

Keď Pán Boh hriešnika prevedie popri ňom, bude dobre vedieť slová, ktoré ho obmäkčia a privedú k pravde. Hej, on bude chodiť dobre robiac; bude kňazom dľa Srdca Ježišovho!

Taký vážny stál tam. Čosi slávneho bolo v jeho pohľade. Nebola som ďaleko od svätyne. Akoby vo vytržení som sa cítila, ani pohnúť som sa neopovážila. Videla som ho kľačať pred Najsvätejším. Zdalo sa mi, že čujem jeho myšlienky. Nemohla som sa modliť. Len to som vládala šeptať neprestajne: „Veľký Bože, ďakujem Ti, ďakujem Ti. Ten kňaz bol mojím. Ja som ho vychovala.

Jeho duša chytila sa od mojej duše. On nie je už viac mojím. Tvoj je. Chráň ho i od tieňu zlého. On je zo zeme, zemský; nedaj, aby Ťa obrazil. Všetomžúci Bože, ja Ťa milujem i jeho a ctím si ho; *on je Tvojím kňazom.*

Po prijímaní kňazovom videl ma miništrant prichodiť a pomodlil sa Confiteor. Syn sa obrátil a dvihol ruku; rozhrešil matku. Synu! Myslím, že plakal; potom vzal ciborium a prišiel ku mne. Aké spojenie! Boh, Jeho kňaz a ja!

Či som sa modlila? Neviem. Pokoj rozhostil sa mi v duši, ktorú naplnila láska a vďačnosť. Bože a synu! Prešťastlivá som. Mala som krásne dni v živote, ale to je najkrásnejší a najšťastlivejší. Až teraz chápem nekonečnú večnosť nebeskú. S Bohom, nemôžem viac písať.“

Imprimi potest.

Ružomberok, 8. nov. 1927.

METOD RIHÁK S. J.,
provinciál.

Nr. 2288. | 1927. povol. ord. spis.

Nihil obstat.

Ružomberok, 9. | I. 1928

STEPHANUS JANOVČIK m. p.,
censor.